

Po pošti prejemati:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta 13 „ — „
četrt 6 „ 50 „
mesec 2 „ 20 „

V upravnistvu prejemati:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta 10 „ — „
četrt 5 „ — „
mesec 1 „ 70 „

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inzerate
sprejema upravnistvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rekopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, I, 17.

Izhaja vsak dan, izveniši
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 236.

V Ljubljani, v ponedeljek 15. oktobra 1900.

Letnik XXVIII.

Osramoteni klevetniki.

Kedarkoli je »Narodova« klika v živo zadeta, vselej se pokažejo pri njej pojavi patologične besnosti. Potem se kar vsipljejo razni lepi priimki, kakor so: »umazani bonci«, »fanatična puhloglavost«, »raztrgana katoliška gospoda«, »politični komedijaš«. Mi jih že poznamo po barvi in duhu — te cvetke s poljanskih hribov. Tudi ni, da bi se vznemirjali ob izbruhih onemogle divjosti, ker nas taki pojavi le potrjujejo v prepričanju, da smo zadeli v črno.

V članku »Emancipacija od Dunaja in Rima« smo se opirali doslovno na besede dr. Trillerja, ki jih je govoril pri slavnostnem večeru preteklo nedeljo, in pokazali, kako se z besedami lepo strinjajo dejanja, ki so se vršila povodom bakljade ob drugem slovenskem katoliškem shodu. Prišli smo suha dejstva, a dregnili smo v sršenovo gnjezdo.

»Narod« bi seveda Trillerjevo izjavo najraje s sveta spravil. Zato trdi v uvodnem članku od četrtka, »da je bil njegov govor improviziran«, »da je govoril v svojem lastnem imenu, ne pa v imenu narodno-napredne stranke«, in skuša dati njegovim besedam nedolžen pomen. Mi si lahko tolmačimo »Narodovo« zadrego. Izjava nekdanjega njegovega šefredakterja je zelo slaba parola za državnozborske volitve. Celo Wolfovci in Schönererjanci nočejo, da bi se ob volitvah klicalo »proč od Rima«, tem manj bodo slovenski liberalci z »emancipacijo od Rima« kaj opravili pri našem vernem ljudstvu. Ob taki priliki si liberalni prvaki a la Tavčar in Slanc raje odenejo kak krščanski plašček. In z »emancipacijo od Dunaja« tudi ne gre kompromitirati svojih pristašev iz uradništva! Toda mi nismo krivi, da je dr. Triller tak »enfant terrible« napredne stranke in da je besede izustil, o katerih drugi žele, »da v grlu bi jih pustil«. Zato bi bilo »Narodovo« zabavljanje bolj naslovljeno na njegovo osebo, kakor na nas. In mi se tudi s tem delom članka nečemo pečati.

Toda v svoji jezi se je »Narod« lotil tudi blatiti lojalnost katoličanov, ki se je uprav z elementarno silo pojavljala pri prvi slovesni seji našega letošnjega shoda. Piše namreč: »In lojalnost na katol. shodu? Mi ne damo piškavega oreha za njo! Pri nas, to je pri naši stranki, ima avstrijski cesar več veljave, nego je ima sto rimskih papežev. Nam je Fran Josip prvi gospodar in daleč, daleč za njim pride Lev iz Rima! Vi pa, ako bi Vam to rimski škof ukazal, znebite se v hipu vsake lojalnosti, kakor se znebi kača svoje kože.«

Potem se izpodtika, da se je predsednik dr. Šustersiž najpreje spominjal papeža in za njim še le presvetlega cesarja, in emfatično zakliče: »Cesarja pred papežem ponižujete, to je vaša lojalnost!«

Enake klevete se letos večkrat v »Narodu« ponavljajo in še nedavno smo ondi brali, da smo katoličani zbog svojih načel o posvetni oblasti prav blizu anarhistov.

Nam ni treba zagovarjati pristnosti našega patriotizma, ker ga že izpričuje zgodovina 18. stoletij, a ravno letošnji kat. shodi nudijo gradivo, da osvetlimo v tem oziru svoje prepričanje. V Ljubljani je predsednik dr. Šustersiž lepo označil vzvišenost krščanskega naziranja o svetnem vladarju napram raznim liberalnim teorijam z besedami: »Mi poslušamo glas našega presvetlega vladarja, ker on nam

katoličanom ni vladar iz človeške volje in človeške moči, on nam je vladar po božji milosti, in zato ne bode nikdar in nikjer našel tiste udanosti, katero najde pri vernih sinovih katoliške cerkve.«

Po »božji milosti«! To je sijaj, ki obdaja vladarja v očeh krščanskega ljudstva, ki mu daje nekaj vzvišenega, nedotakljivega! To je tisti nadnaravni znak, ki mu zagotavlja udanost podložnikov, ne samo na zunaj, temveč tudi v vesti. To naziranje je krščanstvo gojilo skozi vsa stoletja. Navdušeno opisuje slavní škof Bossuet v svojem delu »Politique tirée des propres paroles de l'Écriture Sainte«. (Politika po nazorih svetega pisma) vzvišenost krščanskega vladarja. In ta knjiga je bila posvečena francoskemu kralju Ludoviku XIV., čegar izrek: »L'état c'est moi« jasno kaže, da ni imel skromnih nazorov o vladarski oblasti.

Še le liberalna načela Rousseau-a in drugih teoretikov francoske revolucije so oropala vladarje tega sijaja in jim s tem odvzela najtrdnjšo zaslombo. Ta liberalna načela so sankcionirala revolucijo, katere katoliška cerkev ne pozna.

V naših po socialističnih in brezverskih liberalnih teorijah razburkani dobi se zopet trudi vladar, ki strogo zastopa imperialistični princip, da bi podanikom v spomin priklical svoje višje poslanstvo. To je nemški cesar Viljem. Povsod povdarja, da je vladar »po božji milosti«, dobro vedoč, da je ta nadnaravni značaj edina prava opora njegove oblasti.

Kakor se je v Ljubljani povdarjalo, kako tesno sta združena vera in patriotizem, tako je na kat. shodu v Zagrebu narodni zastopnik dr. Bresztyensky načelno razvil razmerje med cerkvijo in državo. Obe oblasti imata svoj izvor v Bogu; obe sta suverenni v svojem delokrogu in obe morata vzajemno delovati v blagor naroda. — Tu ni govora o nikakem »vazalstvu«! To so jasna določna načela, ki zagotavljajo cerkvi svobodo, pa tudi državni oblasti moč in avtoriteto!

Največji kamen izpoditke je »Narodu«, da se je papež imenoval na prvem in cesar na drugem mestu. — Nekdaj so se res kanonisti prepirali, kaj je večje veljave »sacerdotium« ali »imperium« in papeška oblast je veljala za prvo. Ali razmere so bile drugačne, kakor dandanes. Papež je bil svetni suveren, vladarji so se izročali njegovemu varstvu, jemali so prostovoljno svoja kraljestva kot fevde iz njegove roke. Vedeli so, da si na tak način najbolj ohranijo svojo moč in veljavo. Dandanes bi bil tak prepir brez pomena, ker sta duhovska in svetna oblast različne vrste, zato obe neodvisni v svojem delokrogu.

Papež velja nam katoličanom za varuha idealnih dober človeštva: vere in pravice, na katerih sloni tudi svetna oblast. Zato je navada pri shodih katoličanov, da se njegovo ime prvo imenuje, kot očeta vsega krščanskega sveta. Vladarjem se na ta način najmanj jemlje kaj časti ali pravice, ker te sami vedo, da je avtoriteta cerkve njihova avtoriteta, in ako je papež »daleč daleč za vsemi drugimi«, se potem tudi za cesarja ne preostaje dosti veljave.

Nam ni treba »s svojo lojalnostjo se siliti v ospredje«, niti je vedno nositi na jeziku, ker jo nosimo v srcu. Ta lojalnost katoličanov je prestala svojo izkušnjo

v hujših časih kakor so sedanjí. Upravljljivo je, kar nam poroča o tem cerkvena zgodovina. Med najstarejšimi molitvenimi formularji iz prvih stoletij krščanstva, ki so jih pred par leti našli v Rimu, se nahaja tudi molitev za vladarja. V dobi, ko so Neron, Domicijan, Dioklecijan in drugi z ognjem in mečem zatirali kristijane, je cerkev molila za posvetne oblastnike, pomneč besedi apostolovih: Orate pro regibus et principibus et iis qui in sublimitate sunt. To je heroična, to je katoliška vdanost, katere ne pridobe vladarju niti liberalni macchiavelistični niti Roussejevi principi! Ta vdanost in pokorščina ne pozna revolucije, ne pozna nikakega pogoja, le eno mejo pozna — božje zapovedi, ki so katoličanu vir in sankcija njegove vdanosti do cerkve in vladarja.

—u—

Ureditve žitne trgovine.

(Dalje.)

9. Pridelovanje žita na vsem svetu.

V zadnjih desetih letih je torej postala zapadna Evropa za ves svet to, kar so glavna mesta v posamičnih državah; pridelovanje žita se krči, a polja se obdelujejo bolj intenzivno.

V primeru rastočemu ljudskemu številu pridelovanje žita nazaduje in gleda se bolj na živinorejo. V vzhodni Evropi se je pridelovanje žita množilo, ker je prišlo vedno več zemlje pod oralo. V deželah zunaj Evrope se je poljedelstvo deloma čudovito povzdignilo, kakor v Združenih državah in v Argentini, druge države pa žanjejo kruha komaj za svoje ljudi.

Vso svetovno žetev kažejo nam sledeče številke:

	1878	1892	1898
pšenice	554 mil. kv.	592 mil. kv.	735 mil. kv.
rži	303 „ „	310 „ „	363 „ „
ječmena	176 „ „	191 „ „	224 „ „
ovsa	319 „ „	366 „ „	434 „ „
turšice	492 „ „	603 „ „	646 „ „
vkup	1.846 „ „	2063 „ „	2.402 „ „

Žetev se je tedaj pomnožila pri ovsu za 28%, pri turšici za 24%, pri ječmenu in rži za 22%, pri pšenici za 16%. Število ljudi pa se je v tej dobi pomnožilo za 19%;

bilo je namreč ljudi na svetu leta:

1878	440 milij.
1892	495 „
1898	545 „

Umevno je, da se bo pridelovanje žita v bodoče množilo. Mnogo je še zemlje na svetu, ki čaka človeške roke, mnogo je polja, ki se da boljše obdelovati in rastoče število ljudstva bo tudi prisiljeno iskati več kruha, kakor ga polja dajejo zdaj.

Število ljudi se je pomnožilo za 19%, poljedelstvo pa se je razširilo le za 18%, zato bi človek mislil, da je žito postalo dražje, a borze nam notirajo nižje cene, kot kedaj popred, in le v letih, ko je v Ameriki žetev spodletela, je bilo mogoče s žitno ceno priti nekoliko kvišku, ter priti na lastne produkcijske stroške. Vsled nizkih cen ni upati, da bi se ljudje poljedelstva oprijemali s posebnim navdušenjem.

Žitna trgovina.

Žitna trgovina je tako stara kot kultura; Jakopovi sinovi so hodili v Egipt žito kupovat, Grške dežele so imele celo mornarico, ki jim je privržala živež z obrežja

Črnega morja, in znano je, da so v Rimu dobivali živež iz Egipta.

V srednjem veku so se pa evropske dežele ravnale po načelu, da ima domači poljedelec oskrbovati domače ljudstvo s cenim žitom. Zato je bilo prepovedano, nakupovati žito za prodajo. Smelo se je žito dovažati, a ne odvažati. Da se lažje vzdrže normalne žitne cene, zidale so se žitnice v Virtembergu, na Pruskem in v Avstriji. Na Pruskem se je prepoved, nakupovati žito, še le l. 1810 odstranila, a še l. 1816 prepovedovale so posamične države izvažanje žita iz ene dežele v drugo.

L. 1818 je pruska začela svoje poljedelce braniti s colnino na uvažanje žita. Leta 1857 se je stara colnina zdatno znižala.

Avstrijska pobirala je pri uvažanju žita carine l. 1853 od pšenice 40 kr., rži in stročnine 30 kr., ječmena in ovsa 20 kr. za kvintal.

L. 1887 se je ta colnina mnogo znižala in sicer pri pšenici in rži na 1 gld. 50 kr., ječmenu in ovsu 75 kr., pri turšici in ajdi 50 kr., moki 3 gld. 75 kr.

Žitna trgovina v Ameriki.

Amerikani so si izumili potrebna sredstva, da morejo hitro in po ceni spraviti svoje pridelke tja, kjerkoli jih kdo kupi. V zapadnih krajih Združenih držav farmerji (kmeti) nimajo lesa, da bi si mogli skednje in hrame staviti, zato so primorani, pridelke takoj po žetvi oddati v velika skladišča, ki so jih zgradile železnice ali pa zasebna društva. Skoro vsaka železniška postaja in vsako pristanišče ima svoje skladišče. V teh skladiščih se žito ne razsipa, kakor pri nas, marveč uspe se v visoke, votline stebrom podobne omare, ki imajo spodaj zatvornice, skozi katere se žito zopet neposredno vsipa v vagona ali ladje. Žita ne devajo v vreče in tako je mogoče, da se n. pr. velik parnik v Filadelfiji založi s žitom v 3 do 4 urah! V Ameriki se žito ne prodaja po uzorcih, kakor pri nas, marveč po tipih, to je po v obče določenih lastnostih. Sevé da je tudi v tistih nezmernih planjavah žito bolj enakomerno, kot v Evropi. Žito ima v Ameriki tako stanovito kvaliteto, kot pri nas n. pr. spirit ali petrolej, in prodajanje se vsled tega vrši hitro in gotovo. Na mesto uzorca, s kojim se mora strinjati pošiljatelj, stopi tip, žaklji in vsa druga manipulacija pa odpade, in kolikor mogoče se opravi vse delo z motorji. Žito v velikih na milijone stotov obsežnih skladiščih je enakomerno, a med pridelki posamičnih kmetov je pa vendar le še dosti razlike. Da se žito ceni po svoji kvaliteti, nastavili so se v Chikagu l. 1882 državni cenitelji, v drugih krajih opravlja ta posel borza.

Kedar je kmet oddal svoje žito v skladišče, dobi tam listek — izričevalo, koliko in kaj je oddal. Tle listki veljajo kot vrednost, na katero da vsaka banka posojilo; skoro bi mogli te listke primerjati našemu papirnatomu denarju! Država skrbi, da skladišča ne dajo izpričeval, če se ni žito oddalo v popolnem redu, in skladišče ne sme prej oddati žita, predno dobi v roke listek. Kdor hoče imeti žito, mora tedaj v banki kupiti žitnih listkov in na to se mu izspe žito. Skladišča kot taka ne smejo na svojo roko kupovati ali prodajati.

Za registrovanje skladiščnih listkov so nastavljeni državni uradniki, ki zapisujejo vsak listek, ki se je izdal ali vrnil, svoja poročila pa dobiva ta uradnik od inspektorjev, nastavljenih pri vsakem skladišču.

Ti inspektorji morajo vsak dan poročati o prišlem žitu. Žitni promet je tako postal zelo priprost — in hiter. Če v kraju produkcije ni denarja, da bi se mogli plačati listki, pošljejo se ti kot javna vrednost v velike banke velikih mest.

Nekaj časa je slo vse gladko, a kmalu so nastala velikanska zasebna skladišča, ki s žitom trgujejo in ki so si z velikim kapitalom dobila nadoblast nad manjšimi javnimi skladiščami. Manjši poselniki so prišli tem ljudem kmalu v krepplje, rešili so se le veliki, ki so si mogli zgraditi lastna skladišča ali ki zamorejo na svojo roko svoje pridelke prodajati v velika mesta.

Temu sklepu se skušajo farmerji odtegniti s pomočjo zadrug, sezidali so si že mnoga zadruga skladišča, ki deloma delajo z dobrim uspehom.

(Dalje prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 15. oktobra.

Socijalno-demokratski kandidati za peto skupino. V soboto je izšel skupni volivni oklic avstrijske socijalne demokracije, ki se od drugih razlikuje samo v tem, da naglašata nastopne stvari: Samo soc. dem. je sposobna rešiti narodnostno vprašanje. V praksi so pokazali nje poslanci, da predstavljajo resnico in pamet. V sedanji boj gre socijalna demokracija z geslom: Splošna, direktna, jednaka volivna pravica! Narodna samostojnost! Slobodna zveza vseh narodov! Boj proti izkoriščevanju ljudstva! — Potem pa slede imena kandidatov za peto skupino. Češko: Praga tiskar Krunert, Šmihov urednik Nemec, Stribro urednik Stark, Heb dr. Verkauf, Žatec zaseb. uradnik Zeller, Litomerice izdajatelj Schrammel, Mlada Boleslava urednik Schuster, Liberec tkalec Hannich, Trutnov izdajatelj Kiese wetter, Jičín tiskar Czermak, Kraljevidgradec krojač Svečeny, Litomišl strojevodja Gühlert, Časlava zasebni uradnik Smitek, Kolín vodja tiskarne Reis, Tabor zlatar Toužil, Budjevice urednik Vanek, Pisek zas. uradnik Rousar in Plzeň kovin. delavec Czerny. — Goriško: Etbin Kristan pisatelj. — Istra: Kristan. — Koroško: čevljar Eich. — Kranjsko: Josip Kopač, upravitelj v Trstu. (Kristan je torej zadovoljen samo s Primorjem.) — Moravsko: Brno urednik Hybeš, Iglava urednik Komprda, Znojmo urednik Cech, Ogr. Hradišče kramar Ondraček, Vl. Meserčič krojač Seha, Olomuc urednik Krapka, Mor. Schönbürg tkalec Rieger. — Nižja Avstrija: Dunaj: 1., 2., 20. okraj dr. Ellenbogen, 3., 4., 10. in 11. okr. dr. Adler, 13. Reumann, 7., 8., 9., 14. in 15. Skaret 16., 17., 18. in 19. okraj Schuhmeier; Št. Hipolit zaseb. uradnik Bretschneider, Krems urednik Tomschik, Kornneuburg kontrolor Schlenger, Dun. Novom. pisatelj Pernerstorfer. — Predarlško: čevljar Makart. — Solnograško: urednik Prähauser. — Šlezija: Opava uradnik Eldersch, Tešín bivši rudar Cingr. — Štajersko: Gradec uradnik Resel, Bruck upravnik Bichl, Feldbach, tiskar Drüssler, Celje »rudar« Čobal. — Tirolsko: Inomost vinski trgovec Holzhammer, Bolzan sprevednik Mahra. — Trst: tiskar Učekar. — Zgor. Avstrija: Linc krojač Weiguny, Steyr isti, Wels Mayr. — Imena kandidatov za Galicijo smo že objavili.

Avstrijski interes pri Vatikanu.

Dunajska židinja očita grofu Reverteri in raznim njegovim prednikom, da niso znali varovati avstrijskih interesov. Tu navstaja najprej vprašanje, kakšni so pač avstrijski interesi? Po mnenju avstrijskih židov bi moral avstrijski poslanik delovati na to, da se vera popolno odstrani iz šole, zakon poddržavi, uvede legalni konkubin, primerno »regulira« krščenje, sekularizira premoženje, cerkvi pa naloži stotere nove okove. Morda je pa to v interesu države, če se vprizori nov kulturni boj ter užge razpor s sveto stolico? Človek, ki ima pet zdravih čutov, tega ne more trditi.

O odstopu grofa Revertera, oziroma o dotičnih željah dunajskih židov ter Mažarov priobčuje oficijozni »Fremdenblatt« sledečo izjavo: Razni listi so se pečali te dni z odstopom grofa Revertera kot gotovo

stvarjo. Konstatovali smo že, da se povrne poslanik z dopusta na svoje mesto, in akoravno bi bilo z ozirom na njegovo starost in 50letno službovanje umevno, da je izrazil željo po vpokojenju še tekom bližnje zime, je v kljub temu gotovo, da prememba pri tem poslaništvu še ni tako blizu. Povsem neopravičeno pa je govoriti o kakem odpoklicu ali pa spravljanju v dotiko njegovo vpokojenje z dogodki novejšega datuma, s katerimi se peča javno časopisje. Po naših informacijah se sploh odločitvi krogi ne strinjajo s kritiko njegovega dolgoletnega delovanja, kakoršno objavljajo listi. — Dunajska »Informacija« pa prijavlja naslednje vrstice iz Rima: V tukajšnjih avstro-ogerskih krogih se trdi z gotovostjo, da odstopi grof Revertera. Splošno se to obžaluje; grof Revertera je izborni vodil svoj urad in Avstriji, ki so prihajali v Rim, so bili vedno najboljše vsprejeti. Njegovo stališče je seveda v najnovejšem času zelo težavno. Gotovo pa je, da se poslanik ne umakne pred pomladjo, kar kažejo priprave, ki se vrše v Palazzo di Venezia.

Angleške parlamentarne volitve.

Od 670 sedežev v angleški spodnji zbornici je bilo do sobote oddanih 654. Mej temi je 331 konservativcev in 66 liberalnih unionistov, torej 397 vladinorcev; dalje 177 liberalcev in 80 irskih nacionalistov, torej 257 glasov opozicije. Vladna večina šteje sedaj še 140. Mej 16 mandati, ki so še oddati, bo dobila opozicija gotovo še nekaj glasov. Posebno poparila je Angleže zelo slaba zmaga Harcourta, ki je dobil večino 3525 glasov, mej tem ko je štela ta v letu 1895 še 5287 glasov. Ali je morda to sad angleških zmag v Afriki?

Obobletnietangleško-burskevojske

priobčuje dunajska »Informacija« dopis iz strokovnih krogov, ki bi ga brezdvomno podpisal sam Chamberlain. Tu posnamemo nekaj zanimivosti. Krüger je stavil »bedasti ultimatum« Izpolnilo se ni niti jedno bedasto prorokovanje, kakor da bo Anglija izgubila vse afriške kolonije, da se dvigneta Indija in Irska, in da bodo posredovala Rusija, Nemčija, Francija in Amerika. Predsednik Krüger je danes begun, raz Pretorije in Bloemfonteina vihrajo angleške zastave in angleški narod je z volitvami pokazal, da podpira svojo vladu v njenem stremljenju. Vojska je končana. Zemlja, ki so si jo osvojili Angleži, je toliko kot naša monarhija. Angleška je pričela z demobilizacijo in koncem novembra se vrne Roberts v domovino, kjer prevzame vrhovno poveljstvo. — No, s tako zmago se Angleži pač ne morejo kdove kako ponašati, ker je z drago človeško krvjo in ogromnimi denarnimi žrtvami odkupljen vsak pedenj negotove zemlje. Sicer pa naj Angleži pomnijo: »Weltgeschichte ist Weltgericht«.

Dopisi.

Iz Kroke. 14. oktobra. Tu smo dne 13. t. m. materi zemlji izročili telesne ostanke staroste naših možakov, Blaže-ta Ažman, posestnika in bivšega fužinarja. Pokojnik je bil mož stare korenine, veren in značajan, kakoršnih je vedno manj po naši domovini. Zatisnil je svoje pozemeljsko oko v sredi sinov-župnikov Janeza gorjanskega in Šimna studeniškega. Dva sina-duhovnika ob rakvi očetovi sta pač očiten dokaz njegovega značaja. — In da je bil pokojnik, da sta njegova vzgledno delavna sinova visoko cenjena in spoštovana od kroparskih tržanov, to je jasno pričal prelep pokop, katerega so tržani priredili svojemu starosti. — Lahko rečemo, da Kropa že mnogo let ni videla takega pogreba. Pred krsto je stopala šolska mladina s črno ovito zastavo in učiteljstvom, Marijina družba s krasnim vencem, gasilno društvo in devet č. gg. duhovnikov kot spremljevalcev p. n. g. dekana Jan. Novak, ki je vodil sprevod; za krsto žalujoča sinova in nepregledna vrsta tržanov, med njimi gospod župan in dobro znano kroparsko pevsko društvo, ki je pred hišo in na pokopališču proizvajalo prelepo ubrane žalostinke. Kar je pokopu dajalo posebni verski značaj, in kar kaže, da je Kropa tudi s svojimi izobraženci še vedno strogo katoliška, bilo je dejstvo, da so vsi, odličnjaki in priprosti, krsto spremljali s prižiganimi svečami, moled sveti rožni venec. — Kaj tacega poro-

čevalec še nikjer ni videl, zato naj to omenja v posebno pohvalo vrlih tržanov.

Naj blagi pokojnik mirno počiva, naj se duh njegov pri Bogu veseli zaslužnega zemškega delovanja, njegova vrla sinova naj se pa o bridki izgubi tolažita z dejstvom, da imata tako med duhovnimi sobraty kakor med kroparskimi rojaki obilo verno-udanih prijateljev.

Iz Kozjega. (Dobrotnik Gelingsheim.) Čudna so pota svetovalca Gelingsheima. Ko je še bil adjunkt pri nas, silil je vedno na površje in se že takrat vedel kot nekak dobronik našega ljudstva. Nekateri kratkovidneži so se mu takrat res vsedli na lim in ga celo kandidirali v drž. zbor; a celo tem je dvojna natura našega »prijatelja« naposled oči odprla. Sedaj mož pri zavednih Slovenceh ne uživa niti najmanjšega zaupanja. Skušaj si tedaj pridobiti zaupanje nevednega ljudstva, a sreča mu nikakor ni mila. Če ga tudi nekateri uslužbenci njegovega urada pri vsaki priliki hvalisajo kot dobronika in če se tudi on sam kaj rad ponaša s tem, se vendar iz njegovih dejanj nikakor ne da razvideti, da mu je blagor ljudstva res toliko na srcu, kakor se trdi.

Res je sicer, da je mož vsikdar pripravljen, dajati ljudem svete; a ti sveti niso vedno dobri. Mi smo v stanu mnogo slučajev navesti, v katerih so stranke, ki so se po njegovih svetih ravnale, prišle v stroške in škodo. Pri tem pa človek ne sme misliti na dobrovernost, ampak Gelingsheimovi sveti in nauki izvirajo čestokrat iz površnosti in prenapljenosti, časih tudi iz drugih nagibov. Tako so na pr. prišle neke stranke v škodo, ker jim je imenovani dobronik svetoval, da jim ni treba nekega izbrisa dovoliti, katerega je nekdo od njih zahteval. Posledica je bila tožba, — obsodba in stroški. Škoda, da g. Gelingsheim ni slišal kletev dotičnega oškodovanega siromaka, ki je njegovemu svetu ubogal.

Drugokrat zopet dal je g. Gelingsheim neki prevzitarici (neverjetno, pa res) pravni nauk, da ima ona po eksekucijskem redu pravico, namesto svojega prevzitka zahtevati iz skupila prisilno prodanega zemljišča — pokritni kapital. Ženica se je tega nauka trdovratno držala in še le ko je morala stroške plačevati, prepričala se je, da je nauk bil kriv.

Zgodilo se je dalje, da je g. dr. Gelingsheim za neko duševno revno stranko vzel tožbo na zapisnik, akoravno mu je dotičnik povedal, da je isto stvar že iztožil in pravomočno zgubil. Posledica? Ker velja »ne bis in idem«, moral je N. N. stroške plačati.

Velike brezpotrebne stroške povzroča g. dobronik Gelingsheim ljudem tudi s tem, da v novejšem času pri tožbah na izbris zastaranih vknjižb imenuje za neznane tožence kuratorjem ljudi, ki stanujejo po več ur daleč od sodnije.

Ti kuratorji navadno znajo komaj pisati in brati in se naj iz aktov in drugih podatkov zadostno pripravijo na obravnavo? Preje se je v takih slučajih imenoval kuratorjem vedno g. okr. zastopa tajnik Vondina, ki je izobražen in vešč sodnijskih poslov ter stanuje v Kozjem. Ta je za poduk in obravnavo računil po 1—2 kroni in stvar je bila gotova. A zdaj kuratorji k obravnavam sploh ne pridejo ali če pridejo, računajo večje zneske za daljno pot. Ako ne pridejo, je treba obravnave prelagati ali pa zamudno sodbo zahtevati, — vse to pa je silno drago, ker stane mnogo kolekov. In te visoke stroške morajo ljudje plačevati, ker sodnik gospoda Vondine ne mara!

Gospod Gelingsheim tudi našega narodnega odvetnika ne mara ter mu je nedavno naložil globo 20 K, ker le ta v neki vlogi svoje ogorčenosti nad nekim sklepom ni mogel dosti brzdati. Ta sklep pa vam je bil tudi zelo — čuden. Neki F. Š. kupil je od svoje matere njeno polovico nekega zemljišča. Ona je dala v pogodbi dovoljenje k vknjižbi lastninske pravice na ime kupca; kupec pa ji je podelil dosmrtno gospodarstveno pravico in dal dovoljenje k vknjižbi. Podpis prodajalke se je legaliziral, podpis kupca pa ne, ker prodajalka ni zahtevala vknjižbe svoje pravice gospodarstva in ker se je prošnja tedaj glasila le na vknjižbo lastninske pravice. A glej sedaj! Sodnik je prošnjo odbil zahtevajoč, da mora tudi podpis kupca poverjen biti, ker tudi on dovo-

ljuje zemljejknjižno vknjižbo. Akoravno se je v ponovljeni prošnji sodniku liki »ad usum Delphini« razložilo, da njegova unicum — zahteva pomenja strmoglavljenje zemljejknjižnega zakona, je vendar tudi to novo prošnjo odbil.

Rekurz je seveda pomagal postaviti do veljave in stranki do pravice. A, da si je ubogi kmet priboril pravico, moral je plačati stroške d v o j n e prošnje in rekurzne stroške, to je najmanj dvakrat preveč.

Takšne »dobrote« deli Gelingsheim našemu ljudstvu! Žalostno, pa res. A da zadobi žalostna stvar tudi komično stran, moram še omeniti, da g. Gelingsheim v celi svoji praksi še nikoli ni takega sklepa »po gruntal« (kakor ga tudi sploh še nobeden sodnik ni) in da je v tem slučaju ta sklep storil vsled pouka svejega — kancelista, ki ga je na neki paragraf »opozoril«. Tudi neverjetno, pa tudi res.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 15. oktobra.

Presvetli knezoškof dr. Jeglič se je v soboto v spremstvu g. dr. E. Lampeta pripeljal na otok Krk obiskat biskupa dr. Mahniča. »Slov. Narod« pa zatrjuje svojim bravcem, da presvetli po Dolenjskem agituje za državnozbornske volitve.

Župnija Semič, izpraznjena vsled smrti dekana Aleša, je podeljena g. Simonu Pristov, beneficijatu v Št. Vidu pri Zatičini, ker nemški viteški red nima dovolj lastnih duhovnikov.

Politično društvo »Edinost« je večeraj popoldne v Barkovljah pri Trstu priredilo javni občni zbor. Prejeli smo o zborovanju naslednje brzojavno poročilo: Dasi je bilo vreme jako neugodno, je bila udeležba vendar velikanska. Izvoljen je bil prejšnji odbor. O položaju in bodočih državnozbornskih volitvah so govorili: Mandić, Spinčić, Kompare, dr. Rybař, dr. Slavik in dr. Dinko Trinajstić. Navdušenje je bilo nepopisno. Kandidatoma v peti kuriji sta bila proglašena za Trst dr. Rybar in za Istro dr. Laginja. — Z druge strani smo prejeli sledeče poročilo: Javna glavna skupščina »Edinosti« vršila se je v Barkovljah pri Trstu ob ogromni udeležbi občinstva. Poročila Spinčića, Rybařa in Kompareta so bila vsprejeta z največjim oduševljenjem. Kot kandidati za peto kurijo so proglašeni: dr. Rybař za Trst, dr. Laginja za Istro. Obsoja se najostreje razmere na Primorskem in sklene se složno delovanje Slovencev in Hrvatov. Dr. Trinajstić ožigosa pristransko sestavljene volitvene sekcije za Istro. Dr. Pretner stavi resolucijo oziroma na imenovanje slovensko-hrvatskih prisednikov pri trgovinsko-pomorskem sodišču v Trstu.

Umrl je v Divači trgovec gosp. Ivan Jančar, v Gradcu pa sodni pristav v pokoj g. Štefan Gostiša.

Ljubljanski občinski svet ima jutri ob 5. uri popoldne svojo izredno sejo. Na dnevnem redu so razna poročila stavbnega in šolskega odseka, direktorija mestne elektrarne v zadevi električne železnice, regulnega odseka poročilo o določitvi cene za svet, kar ga je mestna občina odstopila hišnemu posestniku Ivanu Škerjancu na Poljskem nasipu, poročila finančnega odseka o izvršenem 35 žrebanju srečel mestnega loterijskega posojila, o prošnji društva »Narodni dom« za odpis neke vsote za prejete rastline, odseka za olepšavo mesta, poročilo o pritožbi nekaterih ljubljanskih vrtnarjev proti mestnemu vrtnarju Vaclavu Hejnicu, poročila direktorija mestnega vodovoda in poročila pravnega in personalnega odseka. Kakor se govori po mestu, so se iz ognjegasnega društva izključeni člani proti nepravilnemu izključenju pritožili na občinski svet, a dotične vloge ni na dnevnem redu.

Pogrebna »Marijina bratovščina« je imela večeraj v veliki dvorani »Kat. doma« občni zbor. V odbor so izvoljeni gg.: Hinterlehner, Mayer, Klun, Škof, revizorji Reich, Jakopič in Sluga. G. Klein je propadel. Po daljši debati se je sklenilo, da se popravi krivica, katero je storil predsednik bivši napovedovalki, ki se je zopet vsprejela v službo. Občni zbor je pooblastil odbor, da popravi društveno hišo in za napovedovalko naroči haljo, da se za-

dosti zdravstvenim zahtevam pri njenem delu okoli mrtvecev.

Koncert Meščanske godbe. Sinočni koncert Meščanske godbe v telovadni dvorani Narodnega doma nas je zopet prepričal, da se je posrečilo ustvariti v primerno jako kratkem času godbo, kakršne se ni treba sramovati glavnemu mestu. Upravni predstojnik nas je, da ima že sedaj godba kaj bogat vspremed. Včeraj je bila godba uprav neutrudna, ker je vsaki točki vspremeda, katerega so tvorile večinoma slovanske skladbe, rade volje pridajala še novih točk. Taka godba pač zasluži vsestranske podpore ter le želimo, da bi se trudoljubnim ustanoviteljem posrečilo, vzdržati jo na sedanji višini. Občinstva k včerajšnjemu koncertu ni došlo toliko, da bi bili zasedeni vsi prostori. Preteklo nedeljo, ko ni bilo nič vstopnine, je bila narodno-napredna inteligenca za meščansko godbo bolj navdušena ter je zasedla celo tiste prostore, ki so bili namenjeni Tržačanom. Upamo, da se zanimanje za godbo razširi. Mnogo je društev, za katera se plačuje, ker tako veleba »narodna požrtvovalnost«, a se na podlagi te »požrtvovalnosti« vzdržuje na stroške meščanstva le »nastop« frakarije. Doneski, katere se za nastope frakarije plačuje v ljubljansko čitalnico, bi pač veliko več sadu prinašali, ako bi jih meščanstvo obrnilo v blagajno Meščanske godbe.

Slovensko gledališče. Jutri v torek 16. t. m. se poje prvičkrat v sezoni Maillartova opera »Puščavnikov zvonček«. Prvičkrat nastopi v veliki glavni ulogi lirski tenor g. Stanislav Orzelski. Najvažnejše vloge pojo: gospa Polakova ubožna kmetica Rozo Friquet, gđca Noëmi Georgetto ženo bogatega zasebnika Thiebauta, g. Nollu bogatega Thiebauta g. Orzelski Thibautovega hlapca Sylvaina in g. Polashek ulogo dragonskega podčastnika Belamyja. Dejanje se vrši v neki francoski pogorski vasi blizu Savojske meje l. 1704.

Cankarjev »Jakob Ruda« je imel tudi pri letošnji uprizoritvi v soboto popoln in še lepši uspeh, ker so se nekateri prizori nekoliko popravili. Gledališče sicer ni bilo razprodano, ker se je občinstvo navadilo, da napolni gledališče le tedaj, kadar je že naprej prepričano, da bo na odru kaj »lahkega«. Ako se bode tej struji od strani intendantice le preveč udajalo, tedaj se resne drame sploh ne bode moglo gojiti na našem odru. G. Ignacij Borštnik je gostoval v naslovni ulogi ter očaral občinstvo z izbornim izražanjem duševnih bojov Jakoba Rude. Brož g. Iv. Kovačiča iz Zagreba je bil sicer precej slabši, nego oni prejšnjega leta, vendar je zadoščal. G. Deyl se je pridno grabil za vrat. Gospa Polakova je igrala z neprisiljeno živahnostjo, gđc. Ogrinčeva je bila povsem na mestu, vsaj je uloga Anice kakor nalagala za njen temperament. Ostali igralci so nam ugajali, samo pri g. Danilu se nam je zdelo, da bi si bil lahko bolj naučil svoje vloge. Ponavljamo še enkrat, da si je drama ohranila prvotni veliki vseh in da ostane doslej najboljša slovenska drama. — Jutri se poje opera »Puščavnikov zvonček«.

Štajerski Slovenci pridejo obiskat umetniško razstavo v Ljubljani prihodnjo nedeljo ob pol 10 uri dopoldne.

Iz Mozirja se nam brzojavno poroča, da je bil včeraj velik shod volilcev, na katerem je bil soglasno postavljen za kandidata pete skupine Dragotin Hribar. Shod je tudi pritrdil kandidaturi dr. Dečka za mesta in trge, glede kandidata viteza Berkspa so izrazili volilci zahtevo, da se jim predstavi.

Volilno gibanje. V Lescah so pretekli teden skupno zborovali liberalci radovljanskega okraja in leški socialni demokrati. Številni shodi ni bil — le par nobile fratrum. Lepa družba! Kdo bo odnehal s svojo kandidaturo, ali Luka ali Etnin. — Ali se morda eden izmed njih umakne v kako drugo kurijo — ne vemo. Tudi to je za sedaj še tajnost, ali bodo liberalci za socialne demokrate — ali slednji za prve šli v volilni boj. — Gosp. Čop iz Most nam to zagonetko, kakor upamo, kmalo razjasni.

Smrt »Pettauer Zeitunge«. Štajerski Nemci stojijo zopet ob odprtem grobu nemškega časniškega podjetja. G. W. Blanke naznanja, da »Pettauer Zeitung« ne bo več izhajala in da bo raje izdajal — »Pettauer Inseratenblatt«. »Pettauer Zeitung« je torej

zmrznila z vso svojo modrostjo. »Vivat« sequens »Štajerci«!

K slovenski operi pride baje zopet pred leti jako priljubljeni basist gospod Vašiček.

Slovenska predstava v Mariboru bode v ondotnem »Narodnem Domu« 21. t. m. Igrali bodo izvirno Ogrinčevo veseligr »V Ljubljano jo dajmo!«

Brat ustrelil brata. Miha Velušček iz Kanala je odšel z doma in pustil na steni nabasano puško. Doma sta ostala njegova otročiča. Enajstletni njegov sinček je snel puško s stene in igrajoč pomeril na mlajšega brata. Puška se je sprožila in bratec je ležal mrtev na tleh. Za svojo nepaznost je dobil Miha Velušček 10 dni zapor.

Ljubljanske novice. Poročil se je včeraj ob pol 9. uri zvečer v cerkvi sv. Petra g. M. Horvat, čevljarški mojster na sv. Petra, cesti z Marijo Seršen iz Dvorja. — Napaden je bil danes po noči na Tržaški cesti A. Klobučar. Eden napadovalec je imel odprt nož. Policija poizveduje po napadalcih. — Odgonskemu sprevozniku popihal je nevaren tat I. Oltra. Ko je odgonski sprevoznik Novak na državnem kolodvoru kupoval vožne listke, je Oltra ušel proti Šiški. — Ogenj na Poljanski cesti. Na Poljanski cesti števil. 13 nastal je v soboto okoli pol 7. ure zvečer ogenj. Dimnikar je popoldne požigal dimnike ter so iskre padale na šoto. Marijana Marolt je bila zaklenila vežo. Ko je zvečer prišla domov, zapazila je, da se je šota vnela in gorela. Požarna bramba je prišla na lice mesta in ogenj pogasila. — Pri golažu smrt bi skoro našel nek delavec v Vodmatu. Bil je na potu iz hrvaških šum ter je v gostilni pri T. jedel golaž. Kos mesa mu je zašel pri jedi v napačen del goltanca. Režeža je pričelo dušiti. Podal se je proti bolnici, a ves onemogel se je zgrudil ob vrtu bolnice. Po Ljubljani se govori, da se ga v bolnico ni hotelo sprejeti! Ako je to res, bi bilo to neopravičljivo. — Umrli je gospa M. Marolt, Križevniške ulice št. 12.

Boj proti slovenskim deklam so pričeli Italijani v Gorici. Društvo »Unione« je sklenilo napraviti v Gorici strogo italijanski urad za posredovanje služeb. Dobivali bodo samo »puro sangue« iz Furlanije in iz dežele polente.

Novo justično poslopje v Ljubljani je do strehe dograjeno. Tem povodom se je v soboto vršil običajni »likof«, h kateremu je bilo povabljenih več gostov. Navzoči so bili razni sodni uradniki, odborniki kranjske stavbinske družbe in drugi poleg delavcev. Predsednik dež. sodišča g. Levičnik se je v imenu justične uprave zahvaljeval stav. družbi, obrtnikom in delavcem ter pozdravel goste. — Delo se je pričelo 26. avgusta minolega leta, delalo je povprek 400 delavcev.

Med Rakekom in Starim trgom pri Ložu je danes pričela voziti pošta, ki odhaja iz Starega trga ob 9. uri zjutraj, iz Cerknice ob 11. uri 35 min. in prihaja na Rakek ob 12. uri 5 min. Vrača pa se z Rakeka ob 3. uri 15 min., iz Cirknice ob 3. uri 55 min. in prihaja v Stari trg ob 6. uri 15 min. zvečer.

Novi brzovlak mej Dunajem in Trstom prične voziti meseca svedčana prihodnjega leta.

Lov na podgane se v Antverpenu kaj dobro izplača. Mesto Antwerpen je razpisalo nagrado 10 vinarjev za vsako ubito podgano. Nekaterim je sedaj ondi jedini posel — lov na podgane. Eden sam Antverpčan je ubil v jedni noči 142 podgan.

Bohinjska železnica. Jutri prične delati pri Podbrdu most čez cesto, po katerem se bo odvažal material iz predora, ki se prične delati takoj.

Novo ognjegasno društvo ustanove v Stražišču pri Kranju.

»Glas Naroda«, ameriški slovenski list, bode pričel izhajati trikrat na teden.

Kompromis mej pravaši in narodnjaki v Dalmaciji. Stranka prava je na skupščini v Splitu odobrila v načelu kompromis z narodno stranko v Dalmaciji, prepustivši odboru, da dogovori posameznosti kompromisa. Tudi pri zadnjih drž. zbornih volitvah je bil mej strankama kompromis ter je na podlagi kompromisa bilo izvoljenih

v drž. zbor šest narodnjakov in trije pravaši. Narodnjaki pa so tedaj storili kompromis tudi s Srbi ter sta bila izvoljena v drž. zbor tudi dva Srba. Pravaši zahtevajo sedaj od narodne stranke, da ne sklene več kompromisa s Srbi.

Avstroogrska banka je otvorila v Mariboru filijalko.

Fom. Franjo baron Filipović je 12. t. mes. praznoval 80letnico svojega rojstva. Rojen je bil leta 1820 v Gospiču. Odlikoval se je leta 1849 v vojski na Ogrskem. Za svojo hrabrost v bitki pri Temešvaru je bil odlikovan z viteškim križcem Leopoldovega reda. Leta 1859 je v Italiji sodeloval v bitki pri Solferinu, leta 1861 je bil imenovan brigadirjem v Zadru, leta 1874 zapovedujočim generalom Moravske in Šlezije, leta 1877 v Zagrebu. Leta 1881 je stopil v pokoj.

Odbor 8. mednarodnega kongresa zoper alkoholizem, ki se bo vršil o veliki noči leta 1901 na Dunaji, razpošilja te dni svoje pozive v pripravljani odsek po deželi. Ker je vprašanje uvaževanja vredno in močno tangira tudi Kranjsko, želeli bi bilo, da se kar največ udeležencev zgleda za prihodnji pripravljani odsek. Kdor se zanima za vprašanje, naj se obrne na gospoda c. kr. deželnovladnega svetnika dr. Fr. Zupanca v Ljubljani.

Mej Bure je odpotoval 11. t. m. 35 letni Martin Sterbenk iz Dobrnika. Dosedaj je delal v vestfalskih rudnikih, kjer si je prihranil 1800 K denarja. Sedaj hoče poskusiti svojo srečo v zlatih rudnikih.

† D. A. Slavjanskij Agrenjev, slavni ruski pevec narodnih pesmi in dirigent svetovnoslavnega ruskega pevskega zbora, ki je večkrat koncertoval tudi v Ljubljani, je umrl v Rusiji 64 let star. Slavjanskij je bil v mladih svojih letih ruski častnik.

Milan proti svojemu sinu. Iz Bukarešta se javlja: Mej preiskavo radi umora rumunskega profesorja Mihailiana so rumunske oblasti prišle na sled, da je srbski razkralj Milan bil v zvezi s predsednikom macedonskega odbora in da je bil gotov načrt proti življenju kralja Aleksandra. Ko je Milan to čul, šel je v Bukarešt ter zahteval od rumunskega iustičnega ministra, naj se njegovo ime ne imenuje v javni razpravi. Toda ta prošnja ni imela nikakega uspeha in tako je prišlo na dan zopet jedno lepo delo skrbnega »očeta Srbov«.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 15. okt. Nadvojvoda Leopold Salvator je došel sem. V Zagreb se ne vrne več.

Dunaj, 15. okt. Termin odstopa grofa Revertera se popolnoma krije z njegovo že pred meseci uloženo prošnjo ter ni prav nič v zvezi z afero Stadler, ker grofa Revertere zadnje 3 mesece, ko se je igrala ta afera, ni bilo v Rimu.

Dunaj, 15. okt. Nadvojvoda Peter Ferdinand toskanski se zaroči z Marijo Kristino bourbonsko.

Inomost, 15. oktobra. Govori se, da kandiduje baron Dipauli v veleposestniški skupini. Devet občin okrajev Briksen in Sterzing ga je proglasilo kandidatom pete skupine.

Praga, 15. oktobra. 22. t. mes. bode dr. Herold star 50 let. V Pragi in v njegovem volilnem okraju bodo ta dan velike svečanosti. Izročile se mu bodo razne adrese.

Praga, 15. okt. Vlada nikakor ne namerava sklicati češkega dež. zbora, ker zatrdila, da bode zasedanje nepolitlično, ni mogoče izvršiti. (?)

Aš, 15. okt. Na včerajšnji shod nemških radikalcev so soc.-dem. prišli oboroženi s cepci in palicami. Prišlo je do velikega pretepa.

Budimpešta, 15. okt. Pravni odsek ogerske drž. zbornice bode začel v četrtek posvetovanja o zakonskem načrtu glede deklaracije nadvojvode Fran Ferdinanda. Neodvisna stranka namerava pri tem izzvati veliko debato.

Pisek, 15. okt. K obravnavi Hilsnerjevi povabljenih je 200 prič. Obravnava se vrši dne 25. okt. ter je poleg umora Hruze raztegnjena tudi na umor Marije Klimae.

Zofija, 15. oktobra. Spomenik carju Aleksandru III. izdelal kipar Ziechi. Veljal bode spomenik 300.000 K.

Berolin, 14. oktobra. Angleška namerava polastiti se Nove Fundlandije takoj, ko popolnoma premaga Bure. Glasila Chamberlainova že pišejo v tem smislu, ter se pričakuje, da Francozi ogorčeni protestujejo proti tej nameri Angležev.

Pariz, 15. okt. Predsednik Loubet je podedoval mnogo milijonov po vdovi nekdanjega senatora Peneta.

Kolonija, 15. okt. »Köln. Volkszeitg.« poročajo iz Rima, da se v vaticanskih krogih govori o sklicanju ekumenskega zbora, ki bi se vršil v maju leta 1901.

Kapstadt, 14. okt. Guverner Millner je odpotoval včeraj v Pretorijo.

London, 15. okt. Iz Aliwal Northa poročajo 12. t. m.: Včeraj zjutraj je odšla patrolja iz mesta, da preskrbi živčaja za posadko, a se je morala vrniti, ker je bilo v bližini več burskih odredkov.

London, 15. oktobra. Liberalci so pridobili še jeden mandat. Pridobili so torej do sedaj 35 mandatov, kakor ministerijalni.

Vojska na Kitajskem.

Dunaj, 14. oktobra. Nadvojvodinja Marija Jozefa je podarila vojakom v Kini 10.000 smodčic in 5000 smodk.

Pariz, 15. okt. Agence Havas poroča iz Hongkonga, da je umrl škof v Kantonu.

London, 15. okt. (C. B.) Iz Sangaja so poročali, da se je na kitajskega cesarja poskusil izvršiti atentat na potovanju v Siangfu. Napadovalec je bil prijet, predno je mogel cesarju kaj žalega storiti, in na mestu obglavljen.

London, 15. okt. Iz Pekina poročajo 9. t. m.: Admirali so sklenili izdati proklamacijo, v kateri se dovoljuje prebivalstvu, da sme slobodno v mesto in iz mesta. Hart izda proklamacijo na zunanje prebivalstvo, naj dovede živeža v mesto, ter je zagotavlja popolnega varstva.

Tientsin, 15. okt. (C. B.) Grof Waldersee je odpotoval danes v Pekin.

London, 15. oktobra. Iz Tientsina poročajo 12. t. m.: Li Hung-Čang je danes odpotoval v Pekin. Mej vojski v Tientsinu se je pojavila bolezen.

Shanghai, 14. okt. Japonski cesar je odgovoril kitajskemu cesarju, da so provzročili sedanje razmere v Kini njegovi svetovalci. Svetuje mu, naj se takoj vrne v Pekin in odslovi starokopitneže.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m, srednji zračni tlak 736,0 mm.

Č.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Noba	Padavina v 24 urah v mm.
13	9. xveč.	735,9	11,6	sl. jug	pol oblac.	
14	7. zjutr.	732,9	8,0	sr. zah.	del. jasno	0,0
	2. popol.	729,2	18,5	sr. jvzh.	dež	
14	9. zveč.	725,9	13,5	sl. zah.	dež	
15	7. zjutr.	726,1	13,7	sl. jug	oblac.	23,7
	2. popol.	730,8	6,8	sr. jvzh.		
Srednja temperatura sobote 11,4°, normale: 10,9°.						
Srednja temperatura nedelje 13,3°, normale: 10,8°.						

Kdor ima naprodaj

deželnih pridelkov

kakor: fižol, krompir itd., naj se obrne zaupno na podpisano tvrdko, katera prejema blago v komisijon in posreduje prodajo vsakršnega blaga proti primerni odškodnini.

Alojzij Grebenc

v Trstu 792 (20-17)

Ulica Torrente št. 30, 32,

pooblaščen javna tehnična in trgovina s pridelki in domačimi pridelki.

SLOVENC!

pristopajte k

»Naši straži«!

Zahvala. 936 1-1

Podpisana se prav presrečno zahvaljuje
vsem, ki so se dne 13. oktobra 1900 vde-
žili pogreba njiju očeta

Blaža Ažman.

Posebna zahvala naj bo radovljiškemu
dekanu veleč. g. Novaku, ki je vodil in de-
vetero drugim duhovnikom, ki so spremlje-
vali pogreb; potem požarni bratovi, šolskemu
vodstvu, dekletom Marijine družbe in vsemu
pevskemu društvu za ganljivo petje pred hišo
in na grobu, in sledjoč mnogim znancem in
prijateljem, ki so oddalili in daleč prihiteli k
žalostnemu opravilu. Enako se zahvaljuje tudi
vsem onim, ki so zadržani priti k pogrebu,
ustmeno ali pismeno izrazili sočutje!

Naj bo dragi pokojnik priporočen vsem
znancem v molitev in blag spomin!

V Kropi, dne 14. oktobra 1900.

Šimen Ažman
župnik na Studencu.

Janžez Ažman
župnik v Gorjah.

Poštena vdova

prosi posojila 600 gl. ali 1200 K na
prvo mesto za hranilnico proti vknjižbi in
dobrimi obrestim radi zboljšanja njene krmar-
ske obrti.

Naslov njen pové, upravnništvo „Slo-
venca“.

934 3-1

Nikaka skrivnost ni več

napraviti si vsakdo doma sam brez
vsake priprave in težave najfineje li-
kerje po francoskem sistemu s po-
močjo ekstraktov, ki stanejo za napravo
po 5 litrov likerjev: tropinovec, absinc,
vermut, ruski pelinovec, češki liker
kimmel po 80 kr.; slivovec, rum, češ-
njevec, alaš, alpski liker po 85 kr.
in konjak, benediktinec, chartreuse,
plznski liker po 95 kr. Razpošiljam
proti predplačilu v znamkah ali poštini
nakaznici, po poštne povzetju 10 kr.
več. Vsaki pošiljki pridenem navo-
dilo, kako se napravi liker. Prepro-
dajalcem, če naročijo več blaga, mnogo
ceneje.

Anton Rukavina,

Erst,

612 50-42 Via Belvedere št. 23.

Krasne novosti

**nagrobni
vencev**

in

**trakov
za vence**

priporoča 900 2

Karol Recknagel,
Mestni trg št. 24.

VABILO

na

OBČNI ZBOR

„Hranilnice in posojilnice v Laškem,

registr. zadruga z omejeno zavezo“,

kateri se bode vršil

v nedeljo, dné 21. oktobra 1900,

ob 5. uri popoldne

v salonu pri „Hotelu Flosserju“ v Laškem

s sledečim dnevnim redom:

1. Volitev odbora.
2. Prememba pravil.
3. Slučajnosti.

K obilni udeležbi vabi

923 2-2

Načelstvo.

Laško, dné 10. oktobra 1900

Opomba. V slučaju, da bi ta občni zbor ne
bil sklepčen ob določeni uri, vrši se ob 1/6. uri drugi
občni zbor isti dan, v istih prostorih in z istim
dnevnim redom, brez oziroma na število navzočih udov.

Služba organista in cerkvenika

v Ameriki

je razpisana za hrvaško-slovensko župnijo v Steelton-u
v Severni Ameriki. Plača: 30 dolarjev = 150 kron
na mesec in po 1 dolar od vsake naročene pete maše.
Pogoji: 1. Zmožnost koralnega petja (latinske maše,
psalmi itd.) 2. Sposobnost urediti in voditi tamburaški
zbor. 3. Službeno spravevalo od dotičnega g. župnika
o starosti, ponašanju in sposobnosti kandidata.

Ponudbe se naj takoj pošljejo na sledeči naslov:

Rev. G. Gorshe
765. So. 2nd str.

Steelton, Pa.
U. S. America.

925 3-2

Kemične barve za sobne
meljne barve za zidarje ima trdka
BRATA EBERL v
Ljubljani, Franciskanske ulice, v največji izbiri v
zalogi. — Cene so nizke. 228 14 11-4

Št. 11.652.

Razpis

službe hišnega duhovnika v deželni prisilni delavnici v Ljubljani.

Provizorno se oddaje služba hišnega duhovnika v deželni prisilni delav-
nici v Ljubljani s plačo 1600 K poleg prostega stanovanja, kurjave in osvetljave proti
obojestranski poluletni odpovedi.

Prositelji za to mesto naj vložijo svoje prošnje

do dné 15. novembra 1900

pri deželnem odboru kranjskem.

Razum stanovske sposobnosti je dokazati tudi znanje slovenskega, nemškega in itali-
janskega jezika ter je gledé zdravstvenega stanja predložiti zdravniško spravevalo.

Deželni odbor kranjski.

V Ljubljani, dné 13. oktobra 1900.

Naznanilo.

Vsled sklepa upniškega odbora razprodajalo se bode od danes
naprej vse v konkurzno maso

Josipa Višnar-ja

v Ljubljani, Stari trg šte. 4.

spadajoče manufakturno blago

pod tovarniško ceno.

Na izbiro po najnižji ceni so: angleški in brnski ševljoti, kam-
garni, Jägerndorfsko blago, razno blago za ženska oblačila,
kretoni, barhent, razno platno, blago za pohišno in posteljno
opravo, sragee za gospode, ovratniki in kravate, kakor tudi cela
zaloga vsakovrstnih ženskih modrecv (Štefanijski facon).

Posebno pa se opozarja čast. odjemalce na lepo in tekočo
zalogo sukna.

Oskrbništvo konkurzne mase.

935 2-1

Alozij Hanc

industrijalec

Milka Hanc rojena Majaron

poročena.

Ljubljana,

dné 15. oktobra 1900.

Rorounica,

938 1-1

Šivalne stroje

priznana najboljša izdelka za družine in obrtnike

priporoča

888 25-2

tovarniška zaloga šivalnih strojev

Ivan Jax v Ljubljani, Dunajska cesta 17

Velika loterija za vojake-invalidi Zadnji mesec.

z dobitki v zlatu in srebru.

Glavni dobitnik **60.000** kron

v gotovini z 20% odbitka.

Srečke za invalide po 1 krono

priporoča **J. C. Mayer** v Ljubljani.

118 3

Dunajska borza.

Dne 12. oktobra.

Skupni državni dolg v gotih	97 05
Skupni državni dolg v srebru	96 05
Avstrijska zlata renta 4%	114 65
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	97 25
Ogerska zlata renta 4%	114 05
Ogerska krona renta 4%, 200	90 20
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1698—
Kreditne delnice, 160 gld.	645—
London vista	241 97 1/2
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	118 15

20 mark	23 60
20 frankov (napoleonov)	19 27 1/2
Italijanski bankovci	90 60
C. kr. cekini	11 45

Dne 12. oktobra.

3-2% državne srečke l. 1854, 250 gld.	170 —
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	160 —
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	197 —
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	93 50
Tisine srečke 4%, 100 gld.	—
Dunavske vravnjavne srečke 5%	251 75

Dunavsko vravnjavno posojilo l. 1878	107 —
Zastavna pisma av. ostr. zem.-kred. banke 4%	93 75
Prioritetne obveznice državne železnice	—
južne železnice 3%	323 75
južne železnice 5%	119 —
dolenjskih železnice 4%	99 50
Kreditne srečke, 100 gld.	390 —
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	350 —
Avstrijskega rudičnega križa srečke, 10 gld.	42 25
Ogerskega	5 —
Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gld.	12 50
Rudolfove srečke, 10 gld.	60 —

Salmove srečke, 40 gld.	170 —
St. Genois srečke, 40 gld.	198 —
Waldsteinove srečke, 20 gld.	—
Ljubljanske srečke	49 —
Akcijske anglo-avstrijske banke, 200 gld.	268 —
Akcijske Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. at. v	6025 —
Akcijske tržaškega Lloydja, 500 gld.	760 —
Akcijske južne železnice, 200 gld. sr.	105 75
Splošna avstrijska stavbiška družba	148 —
Montanska družba avstr. plan.	408 —
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	45 —
Papirnih rubljev 100	255 50

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavezanja za izgube pri zbiranju, pri izrebanju
najmanjšega dobitka. — Promese za vsako zbiranje.
Kulaniša izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba
„M E R C U R“
I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih,
potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostih
papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visocega
obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnice.